

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Liberec, Oblačná 11

Oblačná 11, 460 01 Liberec

Identifikátor školy: 600079970

Termín konání orientační inspekce: 13. –15. ledna 2003

Čj.:	083 28/03-5100
Signatura:	oh4cw127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Poslední zřizovací listina nejstarší úplné základní školy v městě Liberci, Oblačná 101/15 byla vydána 10. prosince 2002. Zřizovatelem příspěvkové organizace je statutární město Liberec, organizace je zřízena na dobu neurčitou. V dokumentu je uveden hlavní účel a předmět činnosti, práva a povinnosti statutárního orgánu, vymezení majetku a majetkových práv a finanční hospodaření organizace. Organizace má vymezenou doplňkovou činnost, která úzce navazuje na hlavní účel a předmět činnosti a stanoveny podmínky pro její uskutečňování.

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR nesouhlasilo v údajích o čísle popisném školy s výše uvedenou zřizovací listinou. Proto byla podána žádost o změnu v zařazení. Razítko školy odpovídá adresou platné Zřizovací listině.

Organizace sdružuje základní školu s kapacitou 320 žáků, městskou stanicí mladých techniků s kapacitou 125 žáků, školní družinu s kapacitou 50 žáků a školní jídelnu s kapacitou 292 jídel. Stanovená maximální kapacita byla překročena ve stanici mladých techniků (183 % stanovené kapacity). Kapacita ostatních součástí školy byla dodržena.

Městská stanice mladých techniků zajišťuje zájmovou činnost v oblasti výpočetní techniky pro všechny žáky v Liberci. Tato součást školy však nebyla předmětem inspekční a kontrolní činnosti.

Základní škola vyučuje 300 žáků ve dvanácti třídách. V rámci orientační inspekce bylo ve škole, která se nadstandardně zaměřuje v rámci pracovních činností i ve své zájmové činnosti na výpočetní techniku, realizováno dotazníkové šetření. Dotazníky byly zadány ve třech ročnících základní školy (pátém, šestém a devátém ročníku). Z celkového počtu 78 žáků v těchto ročnících se vrátilo 60 vyplněných tiskopisů, což činí 77 %. 18 dotazníků nebylo vyplněno z důvodu nepřítomnosti žáků v době inspekce nebo nebyly vráceny.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, dějepis a společenskovědní seminář, matematika, praktické činnosti – práce s počítači, přírodopis, fyzika, chemie,
- povinné dokumentace školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V CELÉ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ředitel školy byl do funkce jmenován k 1. srpnu 1999 se souhlasem Školského úřadu v Liberci. Ve školním roce 2002/2003 pracují ve škole celkem 23 pedagogičtí pracovníci, z toho dvě vychovatelky školní družiny. Výuku na prvním stupni zajišťuje 5 pedagogů, na druhém 14, z toho jedna vyučující angličtiny, v současné době studující, je externistka.

Hledisko odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňují pouze tři učitelé na druhém stupni, dva z nich dokončují vysokoškolské studium. Obě vychovatelky mají odpovídající vzdělání. V hodinách tělesné výchovy na prvním stupni vypomáhají u početnějších tříd vzhledem k větší bezpečnosti žáků. Tato pomoc se osvědčila a vedení školy zohledňuje tuto činnost vychovatelek v jejich úvazku. Výchovné poradenství zajišťuje vyučující druhého stupně bez specializačního studia. Začínající pedagogové mají určeny uvádějící učitele, se kterými spolupracují při řešení vzdělávacích i výchovných problémů. Pedagogický sbor je celkem malý, jeho věkové složení je vyvážené, pouze výuka matematiky je z větší části zajišťována učiteli – důchodci. V porovnání s jinými základními školami je zde zastoupeno poměrně vysoké procento učitelů – mužů (30 %).

Metodickými orgány jsou předmětové komise a pedagogická rada. Vzhledem k velikosti školy je práce předmětových komisí na obou stupních založena zejména na neformálním, každodenním styku, ale i pravidelných schůzkách, ze kterých jsou pořizovány zápisy.

Učitelé českého jazyka konzultují používané učebnice, kontrolují rozvržení učiva, plánují kontrolní slohové práce, které jsou po formální a hodnotící stránce sjednoceny. Pro žáky, kteří se připravují k přijímacím zkouškám, vedou učitelé placené kurzy. Předmětová komise prvního stupně zajišťuje akce v rámci projektu Mládež a kultura, žáci se účastní olympiády v českém jazyce, veřejných literárních a interních vědomostních soutěží, exkurzí, sportovních akcí i dalších aktivit pořádaných školou ve spolupráci s rodiči. Všichni vyučující absolvovali v prvním pololetí základní kurz počítačové gramotnosti organizovaný školou a počítají s podporou výukových programů ve výuce, v praxi se však nedaří tyto záměry pravidelně realizovat. V převážné většině dotazníků zmiňovali rodiče žáků na prvním stupni i rodiče s žáky druhého stupně minimální využívání této didaktické techniky v jednotlivých předmětech.

Velmi dobře řízená předmětová komise matematiky se zaměřuje na sjednocení postupů výuky (geometrická symbolika, četnost domácích úkolů, úprava sešitů) a klasifikace, vyhodnocení písemných prací, organizaci matematických soutěží a předkládá návrhy na nákup nových pomůcek. Kromě běžných úkolů plní komise také funkci kontrolní (kontrola plnění osnov a tematických plánů - čtvrtletně, za školní rok v jednotlivých ročnících) a evaluační (analýza výsledků žáků při přijímacím řízení na střední školy a odborná učiliště). V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) se dva učitelé matematiky zúčastnili školení a úspěšně absolvovali testy základů ICT znalostí (úroveň Z). Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů. V rámci akreditace udělené MŠMT ČR školí své i cizí učitele v práci s výpočetní technikou. Pro letošní školní rok se počítá s účastí učitelů na čtrnácti vzdělávacích akcích. Je využívána zejména nabídka Pedagogického centra Liberec.

Hlavním úkolem předmětové komise výpočetní techniky je vytvoření vzájemně provázaného systému výuky základů ICT ve škole, a to již od čtvrtého ročníku. Před deseti lety schválený vzdělávací projekt v rámci programu „Extra“ zahájil tradici poskytování rozšířeného vzdělání v oblasti programování a elektroniky. Nyní se obsah upravuje v souladu s vývojem ICT a posouvá do oblasti uživatelských znalostí a dovedností práce na počítači. Kromě vytváření tematických plánů, rozšiřování hardwarového a softwarového vybavení školy a metodiky výuky jsou předmětem jednání komise také otázky pomoci problémovým žákům (dyslexie, hyperaktivita), u kterých je vhodnou pomůckou ke zvládnutí učiva počítač s příslušným programovým vybavením.

Škola vykazuje jednoho integrovaného žáka, který má zpracovaný individuální plán. Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň. Výchovná poradkyně si vede deník, kde má přehledně zmapovanou oblast profesní orientace žáků se zpětnou vazbou o umístění vycházejících žáků. Dobrá je spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou i úřadem práce. V plánu výchovného poradce na školní rok 2002/2003 jsou jednotlivé úkoly termínovány. O žácích se

specifickými poruchami učení a chování jsou učitelé informováni pravidelně na pedagogických radách. Metodickou prevence je vyučující druhého stupně s kurzem pro školní metodiky. Základní preventivní program „Škola bez drog“ má časově i obsahově aktualizován na podmínky školy. V jednotlivých předmětech prvního až devátého ročníku jsou využívány prvky programu „Sám sebou“, zejména pro práci v hodinách rodinné výchovy. Dle sdělení výchovné poradkyně se v poslední době ve škole neřešily problémy spojené s šířením sociálně patologických jevů.

Hlavní cíle, k nimž chce vedení školy směřovat další vývoj, jsou zakotveny v dokumentu s názvem „Koncepte školy“. Plán je reálný, zaměření na informatiku odpovídá vývoji ve společnosti.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti vychází z organizačního řádu, v němž jsou jasně vyznačeny řídicí a kontrolní pravomoci, kompetence a povinnosti jednotlivých zaměstnanců školy. Povinnosti učitelů jsou stanoveny celostátním pracovním řádem zaměstnanců ve školství. Součástí vnitřního platového předpisu jsou i kritéria pro stanovení výše osobního ohodnocení a mimořádných odměn.

Operativní plánování vychází z organizačního plánu pro daný školní rok a je realizováno v měsíčních plánech činnosti. Ten je projednáván na pravidelných provozních poradách. Předložené zápisy mají dobrou vypovídací hodnotu. Ne vždy je v nich uveden údaj o kontrole plnění úkolů z minulého období.

Chování žáků, jejich práva a povinnosti upřesňuje školní řád. Jeho znění je v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Konkrétněji neuvádí, jaká jsou práva a povinnosti žáků např. v oblasti omlouvání absencí či neprospěchu.

Pedagogické rady jsou svolávány podle stanoveného plánu, vypovídací hodnota zápisů je dobrá. Před nimi vždy probíhá porada vedoucích pracovníků školy za účasti výchovného poradce, primárního preventisty a vedoucích předmětových komisí. Závěry jsou následně projednány se všemi učiteli, jak dokládají přehledné zápisy z pedagogických rad. Dle sdělení náhodně vybraných učitelů ředitel akceptuje připomínky pracovníků a využívá jejich podnětů ke zkvalitnění organizace a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti.

Vnitřní informační systém je založen na každodenním bezprostředním styku vyučujících s vedením. Informace jsou předávány ústně, v případě potřeby i písemně (nástěnka ve sborovně, školní časopis). Komunikace s rodiči je vedena klasicky pomocí žakovských knížek, na pravidelně konaných třídních schůzkách čtyřikrát ročně, popřípadě telefonicky či písemně. Rodiče v dotaznících pozitivně hodnotili informační systém předávaný školou. Uvítali by však možnost zhlédnout častěji některé školní písemnosti žáků (např. vědomostní testy a diktátové sešity).

Škola se prezentuje na veřejnosti pomocí vlastní webové stránky, reklamních tiskovin, pořádáním Dne otevřených dveří (proběhl právě v době inspekce), účastí na prezentačních výstavách (Nisaschola), společenských akcích a řady sportovních, odborných a počítačových soutěží. Rada školy není ustavena. Spolupráce se zřizovatelem je dle sdělení ředitele dobrá.

Úroveň personálních podmínek vzdělávání a výchovy je velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V souladu s předmětem inspekce se hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy se týká pouze základní školy, nikoli jejích dalších součástí.

Škola sídlí v centru města, ve staré budově, kterou postupně modernizuje. V posledních letech bylo pro žáky vybudováno menší venkovní hřiště, upravena školní jídelna, nově vybaveny šatny a hygienické zázemí. Pro přehledné uskladnění pomůcek vznikly tři nové kabinety. V tomto školním roce byla nově zřízena malá knihovna (2 000 svazků), kterou žáci v průběhu dne využívají také jako klubovnu. Převážná část zde dostupných časopisů je zaměřena na všeobecné znalosti a geografii (Vesmír, Koktejl, National Geographic, Země světa) a výpočetní techniku (Chip, Computer, Počítač pro každého, Score).

V budově školy je ve čtyřech podlažích umístěno celkem dvanáct kmenových tříd. Některé z nich zároveň slouží jako odborné učebny (jazyková, hudební, chemie a fyziky, biologie). Převažují dostatečně prostorné a poměrně světlé místnosti. Výjimku tvoří dvě učebny v suterénu, z nichž jedna je průchozí. Působí stísněně, světelné podmínky jsou nedostatečné, v menší z nich na poslední lavice nedopadá vůbec přímé světlo. Stupňovité uspořádání odborné učebny umožňuje efektivní výuku chemie a fyziky při demonstracích pokusů prováděných učitelem, uspořádání lavic do souvislých řad však ztěžuje kontrolu samostatné práce žáků, pro výuku jiných předmětů je tato učebna nevhodná.

Vybavení tříd školním nábytkem různého stáří svědčí o snaze o postupné zlepšování, které je limitováno dostupnými finančními prostředky. Z novějšího nábytku tak měly pouze některé stolky a židle nastavitelnou výšku. V učebnách jsou instalovány černé tabule (v různé kvalitě) pro psaní křídou nebo tabule pro psaní fixem.

Jedinými odbornými učebnami nekmenovými jsou dvě učebny výpočetní techniky. Počty stanic, jejich propojení v lokální síti a pevné připojení do prostředí internetu jsou v souladu se současnými požadavky, hardwarové a softwarové vybavení umožňuje realizaci vzdělávacího programu v plném rozsahu. Nábytek je funkční, pouze v obou učebnách citelně chybí ergonomicky vhodné, nastavitelné židle a ve starší z nich není ze všech míst dobrý výhled na tabuli.

Školní tělocvična a její vybavení vyhovuje požadavkům výuky, nemá ale dostatečné hygienické zázemí (pouze jedna šatna). Poměrně dobře zařízená kuchyňka je využívána v rámci kroužku vaření. Škola nemá a nevyužívá dílny ani pozemky.

Společné prostory (chodby, schodiště, přírodovědný koutek) a většina tříd prvního stupně jsou funkčně vybavené (informační panely, nástěnné pomůcky) i esteticky upravené (výtvarné práce žáků). Naopak zařízení kmenových tříd na druhém stupni je sice účelné, ale netvoří sladěný celek a poškozené nátěry nábytku, stěn, podlah, topení a oken nepůsobí esteticky a podnětně.

Bezprostřední materiální zabezpečení výuky je na velmi dobré úrovni po stránce učebnic, názorných pomůcek i didaktické techniky. Ve škole jsou k dispozici čtyři soupravy TV a videa (jedna úplně nová) a čtyři zpětné projektory, většina tříd prvního stupně má kromě běžného vybavení i počítač. Rezervy jsou v maximálně účelném využívání materiálních zdrojů, analýze výsledků a účinné kontrole.

Celková úroveň materiálně-technických podmínek podporuje učení žáků a umožňuje efektivně realizovat vzdělávací program, je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacího programu

ZŠ Oblačná vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola se značným posílením výuky výpočetní techniky. Realizací schváleného projektu v rámci programu „Extra“ byly od roku 1993 tematické celky praktického vyučování a nepovinné předměty zaměřeny na oblast elektroniky a programování, a to původně již pro žáky od třetího ročníku. V průběhu deseti let došlo ke změně v orientaci výuky na uživatelské zvládnutí obsluhy osobních počítačů na základě vývoje ICT a posunu požadovaných kompetencí. V současné době je ve škole v rámci předmětu Praktické činnosti dominantní tematický celek Práce s počítačem (ve škole nazývaný Výpočetní technika), který je posílen jak v hodinové dotaci (již od čtvrtého ročníku), tak obsahově (vyučují se i tematické celky zařazené osnovou do volitelného předmětu Informatika a části dle modelové rámcové učební osnovy povinného předmětu Informatika a výpočetní technika ve školách s rozšířenou výukou tohoto předmětu dle učební plánu čj. 16845/2001-22).

Žáci mají k počítačům přístup v rámci vyučování, volitelných předmětů, zájmových kroužků (19 celkem z toho 6 počítačových) i při tzv. volné činnosti s pedagogickým dozorem. Samozřejmostí je výuka, při které má každý žák k dispozici svůj počítač. Jedna z učeben byla vybudována nedávno, proto škola teprve tvoří ucelený systém aktivit k plnému využití všech jejích možností. Prostředí počítačové sítě včetně nových periferních zařízení (scanner, digitální fotoaparát) umožňuje i realizaci projektů a dlouhodobých úkolů a širší využití počítačem podporované výuky (jak s pomocí výukových programů, tak práci se zdroji v rámci internetu), než bylo v rámci inspekční činnosti patrné.

Výuka je realizována v souladu s učebním plánem, týdenní hodinové dotace ve všech ročnících jsou dodržovány, rozvrhy hodin jednotlivých tříd v jednotlivých dnech respektují zásady psychohygieny, výuka probíhá dle platných učebních osnov.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Drobné formální nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a učebních osnov je účinný. Zpětnovazební mechanismy jsou vytvořeny.

Průběh a výsledky vzdělávání ve společenskovědních předmětech na prvním a druhém stupni (český jazyk, dějepis, společenskovědní seminář)

ČŠI zhlédla celkově na prvním a druhém stupni devět hodin u šesti vyučujících, z toho tři hodiny na prvním stupni a šest na druhém. Všechny byly vedeny plně kvalifikovanými pedagogy.

Na obou stupních měli vyučující hodiny pečlivě připraveny. Stanovené výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Materiální podpora výuky (namnožené materiály, mapy, historické atlasy, doplňková četba, slovníkové příručky) a využití didaktické techniky (zpětný projektor, radiomagnetofon, počítače) pozitivně ovlivňovaly dynamiku hodin. Na prvním stupni byla snižována únava žáků zařazením relaxačních chvil. Žáci čtvrté třídy byli rozděleni na dvě skupiny, které střídavě pracovaly v odborné učebně výpočetní techniky a s ní sousedící méně podnětné jazykové učebně. Žáci procvičovali ve stanoveném časovém limitu s jasnými pokyny vyučujícího jazykovou látku ve výukovém programu. Po skončení úkolu a záznamu hodnocení do připravených tabulek vždy jedna ze skupin se zabývala individuální četbou

literární ukázky, zpětná vazba této činnosti však scházela. V tradičně členěné frontálně vedené jazykové hodině v páté třídě nebylo využito diferenciací úkolů.

Výuka na druhém stupni měla převážně činnostní charakter, převládala frontální metoda. Žáci byli v řízeném rozhovoru motivováni problémovými otázkami, formou referátu využívali své čtenářské zkušenosti, ve slohovém výcviku pracovali velmi efektivně s chybou. Zejména ve sledovaných dějepisných hodinách žáci vyhledávali informace v mezipředmětových souvislostech, snažili se aplikovat učivo, opakování probrané látky bylo založeno na principu soutěžní hry. V úvodní hodině nového tematického celku společenskovedního semináře však převažovala popisnost nad konkretizací příkladů z praxe. Cvičení z českého jazyka mělo charakter prohlubování učiva, práce ve skupinách však postrádala základní jazykové příručky. Učitelé si v mnoha hodinách nevytvořili časovou rezervu na shrnutí a zhodnocení probraného učiva, do kterého by se zapojili i žáci. Někde byly dodatečné úkoly zadávané v závěru hodin většinou přerušeny zvoněním. Písemnosti žáků jsou pravidelně kontrolovány, ojediněle se vyskytly neopravené chyby v sešitech. U pravopisných diktátů v páté a deváté třídě scházela žakovská zpětná vazba. V předmětu český jazyk se pracuje s ucelenými řadami učebnic na obou stupních, v dějepisné výuce budou postupně inovovány, sady dějepisných atlasů jsou žákům do hodin zapůjčovány. Po písemném prověřování učiva dostávali žáci zpětnou vazbu. Při individuálním zkoušení z dějepisu se na klasifikaci podíleli především žáci. I v ostatních sledovaných hodinách učitelé žáky motivovali průběžným hodnocením. Žakovské knížky vykazovaly ve sledovaných předmětech dostatečnou klasifikaci.

Verbální projevy vyučujících byly spisovné a srozumitelné. Mnozí dbali na spisovné vyjadřování žáků a vedli je k opravě chyb. Prostor pro diskusi a rozvoj komunikativních dovedností žáků byly omezovány převažující frontálně organizovanou výukou. Atmosféra ve třídách byla tvořivá, učitelé se chovali vůči žákům vstřícně a respektovali jejich osobnost.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve společenskovedních předmětech na prvním a druhém stupni hodnotí ČŠI celkově jako velmi dobrou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů: matematika, praktické činnosti – práce s počítačem (základy ICT)

ČŠI navštívila v obou předmětech čtrnáct hodin u osmi vyučujících na prvním a druhém stupni základní školy. Plná kvalifikace učitelů matematiky (včetně zástupu za nemoc) pozitivně ovlivnila kvalitu výuky ve sledovaných hodinách. Zhlédnuté vyučovací jednotky práce s počítačem (dále základy ICT) nebyly ovlivněny skutečností, že jeden učitel studium teprve dokončuje, takže v době inspekce nesplňoval požadavky kvalifikace dle platných předpisů a druhý zastupoval s plnou odbornou, nikoli však pedagogickou způsobilostí. Naopak, oběma mladým vyučujícím se dařilo uplatnit jak aktuální poznatky z oblasti ICT, tak i příjemný projev a vstřícný vztah k žákům.

Navštívené hodiny byly ze strany pedagogů připravené, zpracované časově tematické plány zohledňují jak schopnosti a dovednosti žáků, tak technický vývoj (v oblasti ICT). Učivo navazovalo na předcházející, stanovené výukové cíle byly přiměřené.

Hodiny matematiky na prvním stupni a v šesté třídě se vyznačovaly účelným využitím řady různorodých pomůcek, aktivitou a dobrou komunikací mezi učitelem a žáky. Vynikající vyučovací jednotka měla navíc promyšlenou strukturu, rozmanité formy a metody práce, účinnou průběžnou motivaci aktualizací a nenásilné posilování pracovních a školních návyků (včetně hygieny psaní a sezení). Ve vyšších ročnících prvního stupně převládlo frontální vyučování se střídáním činností a s prvky vnitřní diferenciací. Většina hodin byla méně

dynamická, motivace klasifikací někdy i méně účinná, nevyužité zůstaly všechny možnosti efektivní práce s chybou. Velmi zdařilá hodina se svižným tempem výuky a okamžitou reakcí učitelky na situaci ve třídě vycházela z promyšleného výkladu, založeného na vlastní zkušenosti žáků s názornou pomůckou, kterou si sami vytvořili.

Výuka matematiky na druhém stupni je orientována na úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na střední školy. Stavba, členění a náročnost vyučovacích jednotek odpovídaly charakteru učiva, věku a schopnostem žáků. V podání zkušených pedagogů byla účinnost tradiční výuky posílena odborně správným výkladem, přehledným zápisem na tabuli, vhodnou volbou úloh a opakováním formou dialogu. Samostatná práce s možností hledat alternativní postupy nebyla téměř využita. Zadání klasifikovaného testu s náročnějšími nepovinnými úkoly vytvořilo prostor pro uplatnění individuálních schopností žáků.

V navštívených hodinách učitelé vedle tradičních pomůcek (tabule, křída, rýsovací souprava) využívali i namnožené materiály. Žáci pracovali s učebnicí a vlastními poznámkami, se sbírkou příkladů i s fólií, na které bylo možné řešení úlohy smazat. Ojedinele se objevila vhodně zařazená práce s posuvným pravítkem, která působila i motivačně. Záznamy v sešitech různé úrovně byly kromě posledního ročníku pravidelně vidované, v první a šesté třídě i klasifikované. Nevyužita zůstala didaktická technika. V rámci předmětové komise byl pro druhý stupeň vytvořen promyšlený systém písemného testování (předepsané čtvrtletní práce, tematické práce), namátkově vybrané čtvrtletní práce žáků 6. - 9. ročníku svědčily o přiměřené skladbě úloh a pečlivé opravě. Četnost klasifikace dle náhodně vybraných žakovských knížek byla dostatečná.

Výuka základů ICT byla odborně správná, vhodně motivovaná výběrem softwaru, zajímavým zadáním úloh i aktualizací učiva. Žáci měli možnost pracovat samostatně. Při hledání řešení poskytovali vyučující okamžitou pomoc. Žáci nemají učebnice, na druhém stupni nepracovali se sešity ani s jinými zdroji informací (vlastní poznámky měli většinou nahodilě, nepřehledně), nápovědu dokázali systematicky využívat jenom někteří z nich. Pozitivem byly ukázky požadovaných výstupů v úvodu i namnožené podklady pro každého žáka. V převážně dvouhodinových blocích chyběla promyšlenější struktura celé vyučovací jednotky, střídání aktivit, změna tempa a průběžné zařazení relaxačních chvil. V nejvyšším ročníku byla ve druhé polovině poslední hodiny kázeň až příliš uvolněná, záměrné zařazení spontánní individuální práce v prostředí internetu bez výukového cíle vedlo k celkově méně efektivnímu využití času. Při práci s programem BALTÍK dokázali i žáci páté třídy samozřejmě využívat prvky strukturovaného programování a tím si vytvářeli dobré návyky pro pozdější práci v komerčních programovacích jazycích.

Všichni pedagogové vystupovali vůči žákům přátelsky a vstřícně s respektováním jejich osobnosti. Na druhém stupni byl vytvořen menší prostor pro nácvik přesného matematického vyjadřování i osvojení odborné terminologie v oblasti ICT. Chyběla organizace výuky zaměřená na rozvoj některých klíčových kompetencí žáků, zejména dovedností spolupráce a komunikace ve skupině.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika a pracovní činnosti - práce s počítačem (základy ICT) hodnotí ČŠI celkově jako nadprůměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve vybraných přírodovědných předmětech na druhém stupni základní školy (přírodopis fyzika, chemie)

Přírodopis vyučují celkem tři učitelé, chemii jedna vyučující - všichni s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Fyzika je vyučována učitelkou pouze s pedagogickou způsobilostí. Ve sledovaných hodinách fyziky bylo zaznamenáno opomíjení několika

základních didaktických zásad, jako dostatečné motivování žáků v úvodu i průběhu hodiny, méně důkladného procvičování nové látky a fixace základních poznatků opakováním.

Velmi dobrou motivaci zaznamenala inspekce v hodinách přírodopisu, k čemuž významně napomohlo nejen využívání kvalitních názorných pomůcek, ale i důsledné poukazování vyučujících na životní zkušenosti žáků. Rovněž v chemii byli žáci v úvodu přiměřeně motivováni. K vyvolání a udržení zájmu a pozornosti žáků napomohlo i dostatečně četné střídání činností. Žáci byli systematicky vedeni k práci s učebnicí, jiné zdroje informací však v průběhu sledovaných hodin využívány nebyly, i když škola odebírá řadu časopisů. Materiální zabezpečení výuky je na velmi dobré úrovni po stránce učebnic, názorných pomůcek a didaktické techniky. Hodnocení žáků bylo ve všech sledovaných předmětech velmi četné, formy rozmanité. Učitelé si vedou evidenci klasifikace. V žákovských knížkách však není vždy dostatečně přesná informace o tom, co bylo obsahem písemného či ústního zkoušení.

V hodinách byla výuka vedena frontálně, v chemii a zejména v přírodopise byla velmi efektivně využita forma řízeného dialogu. V hodinách fyziky bylo zřejmé, že žáci nejsou dostatečně vedeni k rozvoji techniky analýzy problému. Opakovanou chybou ve všech sledovaných předmětech byla absence závěrečného shrnutí nových poznatků a zhodnocení průběhu hodiny. Výukové cíle hodin byly stanoveny vhodně, tempo odpovídalo aktuálnímu stavu tříd. V hospitované výuce byla zřejmá návaznost probírané látky na dříve získané poznatky. Velmi dobře se dařilo zapojovat žáky do výuky ve všech hodinách chemie, přírodopisu a v části hodin fyziky. K tomu přispíval srozumitelný slovní projev všech vyučujících i jejich jasné pokyny. Méně byla využívána práce s chybou, žákům nebyl poskytnut dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností.

Průběh vzdělávání a výchovy v chemii a přírodopisu jsou velmi dobré, ve fyzice průměrné. Celková úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve vybraných přírodovědných předmětech je velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Vedení školy sleduje a hodnotí dosažené výsledky, které jsou obsaženy ve výroční zprávě (materiálně-technické vylepšení školy, rozvíjení spolupráce s rodičovskou veřejností, školící středisko v rámci akce Internet do škol, zapojení školy do řady olympiád, sportovních turnajů a soutěží, nadstandardní nabídka zájmové činnosti a posílení výuky výpočetní techniky. Škola využívá pouze vlastní evaluační nástroje (čtvrtletní a pololetní písemné práce, srovnávací testy v přírodopisných předmětech a českém jazyce v paralelních třídách stejných ročníků). Vyhodnocení provádí vyučující sami. Ve škole probíhá dlouhodobě pro oba stupně vědomostní soutěž. Škola určité evaluační nástroje používá, ale nemá je popsány a systematicky zpracovány.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Kvalita sledované výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti je na velmi dobré úrovni. V konkrétním plánování hodin vyučující respektovali zpracované tematické plány. Jejich bezprostřední příprava na výuku byla zřejmá. Ve zhlédnutých hodinách byly deklarované výukové cíle plněny s dostatečným využitím materiální podpory i didaktické techniky. Méně bylo patrné širší využití počítačem podporované výuky. Uplatnění vhodných motivačních metod včetně průběžného hodnocení pozitivně ovlivňovaly zájem žáků o probíranou látku. Ve většině sledovaných hodin se vyučovalo frontálně, některé

zhlédnuté hodiny měly především činnostní charakter, někde byly uplatňovány pestřejší formy výuky. Vzhledem k nízké variabilitě použitých metod výuky docházelo k rozvíjení kooperace a komunikace ve skupině minimálně. V závěru zhlédnutých hodin převážně chybělo shrnutí a zhodnocení vyučovacích jednotek, na kterém by se podíleli i sami žáci. Atmosféra ve třídách byla příjemná, vyučující jednali se žáky otevřeně a vstřícně. Téměř vždy byla dodržována dohodnutá pravidla komunikace, osobnost žáků byla respektována.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Kontrolou údajů v poslední Zřizovací listině školy bylo zjištěno, že nejsou v souladu s údaji uváděnými v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Rozpor je v údaji o čísle popisném. Proto byla podána vedením školy žádost o změnu Rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. POS/1/02/ZL ze dne 10. prosince 2002 vydaná statutárním městem Liberec.
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 117/00 ze dne 17. října 2000 vydané MŠMT ČR.
3. Žádost o změnu v zařazení ze dne 11. prosince 2002 vydané Statutárním městem Liberec.
4. Jmenování ředitele školy vydané Školským úřadem v Liberci s účinností od 1. srpna 1999, jmenování zástupce ředitele z 31. 8. 2001 s účinností od 1. září 2001.
5. Třídní knihy a třídní výkazy se skutečnými počty žáků ve školním roce 2002/2003, rozvrhy hodin na školní rok 2002/2003, Školní řád ZŠ Oblačná z 31. 8. 1999.
6. Provozní řád ZŠ Oblačná Liberec obsahující: režim dne, režim školní družiny, provozní řád kuchyňky, školní družiny, podmínky pohybové výchovy ZŠ Oblačná, řády tělocvičny, počítačové učebny „A“, počítačové učebny „B“ a učebny chemie, Vnitřní řád pro učitele a vychovatelky školní rok 2002/2003, Vnitřní platový předpis z 2. září 1999, kritéria pro udělení osobních příplatků z 28. ledna 2000.
7. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2002, osobní spisy namátkově vybraných zaměstnanců školy (náplně práce, pracovní smlouvy, platové výměry, přehledy o předcházející praxi a o zápočtu této praxe, doklady o vzdělání).
8. Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola, schválené MŠMT ČR dne 30. 4. 1996 pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996.
9. Rozpracovaný učební plán ZŠ Oblačná, učební plán vzdělávacího programu základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky, čj. 16845/2001-22.
10. Dokument s názvem „Informační schéma školy“, Organizační řád 2002/2003, Koncepce školy, zásady hodnocení a klasifikace, zápisy z pedagogických rad a provozních porad 2002/20003, Přehled hospitací 2002/2003.
11. „Smlouva o realizaci vzdělávacího projektu v rámci programu EXTRA“, schváleno MŠMT ČR (bez data) a Žádost o projednání a případné schválení programu EXTRA ze dne 8. 9. 1992.
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002, Výroční zpráva městské stanice mladých techniků 2001 – 2002.

13. Plán výchovného poradce - školní rok 2002/2003, minimální preventivní program „Škola bez drog“, Upřesnění minimálního preventivního programu pro školní rok 2002/2003, individuální plán integrovaného žáka.
14. Plány práce a záznamy z jednání předmětových komisí matematiky a výpočetní techniky, českého jazyka prvního a druhého stupně a přírodovědných předmětů, plán DVPP, materiál „Hodnocení práce PK matematiky za 1. pololetí šk. r. 2002/2003“.
15. Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2002/2003.
16. Namátkově vybrané čtvrtletní práce z matematiky tříd VI.A, VII.B, VIII.A a IX.B, slohové kontrolní práce a diktáty, vybrané žakovské knížky a sešity žáků hospitovaných tříd.
17. Výkaz o školní knihovně Škol (MŠMT) V 22-01 ze dne 9. 12.2002, přehled odebíraných časopisů (bez data), přehled zájmových útvarů školy 2002/2003 (počítačové kroužky, otevřené kroužky).
18. Dotazníky ČŠI, inspekční zpráva čj. 084 230/99-5083.

ZÁVĚR

Personální zajištění výuky v Základní škole v Oblačné ulici v Liberci má nadprůměrnou úroveň. Věková skladba učitelského sboru je příznivá. Oproti minulému inspekčnímu zjištění je výuka matematiky z větší části zajišťovaná vyučujícími - důchodci. Kladem je poměrně vysoké zastoupení mužů ve sboru. Perspektivní je personální zajištění výuky informatiky. Velmi dobrou úroveň má výchovné poradenství.

Vedení zaměstnanců je systematické, kontrolní činnost poskytuje vedoucím pracovníkům většinou velmi dobrou zpětnou vazbu o naplňování výchovně-vzdělávacích cílů. Stávající organizační uspořádání je funkční a umožňuje plynulý chod školy. Informační systém mezi vedením školy, pedagogickým sborem a rodiči je pružný a efektivní.

Škola má velmi dobré materiální zázemí, zejména v oblasti výpočetní techniky, na kterou se zaměřuje. Z dotazníků vyplynulo, že tato její specializace zvyšuje zájem rodičovské veřejnosti, a proto vzrostl i celkový počet žáků. Dle kapacitních možností školy je posilován šestý ročník o jednu třídu žáky z jiných libereckých škol, kteří projdou přijímacími zkouškami. Společné prostory jsou vhodně uspořádány, výzdoba působí esteticky. Kmenové učebny prvního stupně jsou daleko podnětější a osobitější než třídy druhého stupně. Vybavení školy učebnicemi, pomůckami a didaktickou technikou umožňuje ve sledovaných předmětech plnit učební osnovy.

Učební plán na školní rok 2002/2003 souhlasí s platnými učebními dokumenty. Povinná dokumentace je vedena průkazně a úplně.

Sledovaná výuka byla připravena po stránce obsahové i materiální. Probíhala většinou frontálně, činnosti byly střídány, většinou nechyběla vhodná motivace a dostatečná názornost. Menší pozornost je věnována rozvoji komunikativních a kooperativních kompetencí, především na druhém stupni. Ve škole panuje přátelská atmosféra, žáci respektují dohodnutá pravidla, na motivační podněty pedagogů reagují pozitivně.

Od poslední inspekce, která proběhla před třemi lety, se změnilo vedení školy, v úrovni činnosti školy však nedošlo k zásadním změnám, téměř všechny sledované oblasti jsou ČŠI hodnoceny jako nadprůměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
Členové týmu	Ing. Petr Kadlus	v. r.
Členové týmu	Ing. Eva Žižková	v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Ivana Kolářová

Miroslava Luňáčková

Jindřich Novotný

Libuše Škoudlilová

V Jablonci nad Nisou dne 7. 2. 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. 2. 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

Mgr. Jiří Vencl, ředitel školy v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003 – 03 – 18	083 83/03-5100
Zřizovatel	2003 – 03 – 18	083 82/03-5100

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.